

Uppsala kommun

uppsala.kommun@uppsala.se

styrelsen-var-d-bildning@uppsala.se

Rektorn vid Stavby skola

ylva.nilsson@uppsala.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Stavby skola
i Uppsala kommun

Tillsyn i Stavby skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stavby skola besöktes av Skolinspektionen den 19 november 2013 och den 20 november 2013.

Fakta om skolan

Verksamheten vid Stavby skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och fritidshem. Skolan leds av en rektor som till sitt stöd har en personal med ett övergripande ansvar för fritidshemsverksamheten. Skolan är organiserad i två arbetslag, där ett ansvarar för förskoleklass-årskurs 5 och ett för årskurs 6-9. Skolan har 118 elever varav 7 av dessa går i förskoleklass. Fritidshemsverksamheten är samlad i ett fritidshem med 60 inskrivna elever.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets statistik över resultaten på de nationella proven för årskurs 3 läsåret 2012/13 framgår att 62,5 procent av eleverna på Stavby skola nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnet matematik, att jämföra med 67,7 procent av eleverna i riket. Av samma statistik framgår vidare att 68,8 procent av eleverna på skolan nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnet svenska, att jämföra med 78,3 procent av eleverna i riket.

Av Skolverkets statistik avseende delproven i ämnet matematik för årskurs 6 läsåret 2012/13 framgår inte hur stor andel av eleverna på Stavby skola som uppnådde kravnivån på samtliga delprov, eftersom resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever. Av samma statistik framgår dock att 100 procent av eleverna på skolan nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnena engelska och svenska, att jämföra med 86,9 och 82,1 procent av eleverna för respektive ämne i riket.

Av Skolverkets statistik framgår vidare att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 på skolan var 219,1 procent, att jämföra med 212,8 procent för eleverna i riket.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmet i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten i Stavby skola har vissa områden som måste förbättras.

Av tillsynen framgår att skolan har brister i sitt systematiska kvalitetsarbete och i sitt arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Vidare framgick vid Skolinspektionens tillsynsbesök att den rektor som då var anställd på skolan saknade pedagogisk utbildning. Efter tillsynstillfället har huvudmannen tillsatt en tillförordnad rektor som uppfyller skollagens krav på pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet. Med anledning av att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Av tillsynen framgår dock att det finns lärare som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Vissa delar av undervisningen är heller inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen.

Eleverna på skolan saknar tillgång till kurator och det finns elever på skolan som inte har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Det finns även vissa brister i skolans åtgärdsprogram.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i moderna språk är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Motivering

Enligt läroplanen och det centrala innehållet i kursplanen för moderna språk ska undervisningen innehålla flera moment avseende att tala och samtala. Syftet med undervisningen ska vidare vara att eleverna ges möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär bland annat att kunna formulera sig och samtala med andra i det valda språket.

Av Skolinspektionens elevintervju med elever i årskurserna 8 och 9 framgår att eleverna anser att de på sina lektioner i moderna språk inte får lära sig att tala på det valda språket i den utsträckning som de borde enligt kursplanens centrala innehåll. De anser att detta förhållande gäller i samtliga moderna språk. Elever säger till exempel att de inte skulle kunna beställa mat på en restaurang på sitt valda språk. Av Skolinspektionens lärarintervju framgår att spanska som modernt språk "har varit lite utsatt" eftersom det har varit täta lärarbyten i detta ämne. Vidare framgår att lärarna menar att eftersom de undervisar eleverna i årskurs 7-9 samlat i de moderna språken finns det svårigheter att lägga undervisningen på en lagom nivå för att samtliga elever ska ges den stimulans de behöver. Detta, menar lärarna, kan göra att eleverna i de lägre årskurserna kan känna sig "blyga och hämmade" inför de äldre eleverna när de ska tala sitt moderna språk. Läraren i franska menar att de talar för lite franska på lektionerna. Vid Skolinspektionens verksamhetsbesök i tyska och franska framgår även att eleverna har bristande förmåga att tala sitt moderna språk.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i undervisningen i moderna språk. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 11 § första stycket, 4 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.
- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Motivering**Anmälan till rektor**

Enligt skollagen är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att det förekommit fall där elever upplevt att de utsatts för kränkande behandling av andra elever och där personal på skolan känt till detta. Enligt rektor kom dessa signaler om kränkningar till hans kännedom först efter det att vårdnadshavare hört av sig till honom via mejl och detta trots att personal på skolan känt till dessa sedan tidigare.

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i rutinerna för anmälan av kränkande behandling till rektor eftersom personal känt till att elever upplevt att de utsatts för kränkande behandling men att detta kommit till rektors kännedom först efter det att vårdnadshavare kontaktat rektor.

Anmälan till huvudmannen

Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att det under föregående läsår förekom "ett ärende" där flera elever upplevde att de utsattes för kränkande behandling av andra elever på skolan. Detta upphörde dock efter det att vårdnadshavare till berörda eleverna hade kallats till möte på skolan. Rektor anmälde inte händelsen till huvudmannen eftersom det inte, enligt rektor, handlade om kränkningar av "allvarligare karaktär". Rektor uppger dock att han är medveten om att ärenden som gäller kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen. Rektor framhåller att han ett tidigare år skickat in flera ärenden till kommunens affärsområdeschef som gällde kränkningar och slagsmål, men då fått till svar att han inte skulle skicka in sådana ärenden utan lösa dessa på egen hand. Noteras kan även att det heller inte framgår av rutinerna i skolans plan mot kränkande behandling att rektor har ett ansvar att anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning är att då skolans rektor fått kännedom om att elever ansett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten har rektor varit skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Någon sådan anmälan har inte gjorts. Detta visar att det finns brister i rutinerna för anmälan av kränkande behandling till huvudmannen.

Planen mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolans plan mot kränkande behandling benämnd "Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling 2012/2013". Skolinspektionen har även tagit del av en kompletterande plan mot kränkande behandling avseende läsåret 2013/14. Denna plan är dock i stort sett identisk med den plan som avsåg läsåret 2012/13 och det framgår av intervjuer med skolans personal att denna inte är utarbetad och antagen inför läsåret 2013/14.

Enligt skolans rektor är planen mot kränkande behandling gemensam för skolan och fritidshemmet. Av planen framgår att man under läsåret 2013/14 kommer att fokusera på att revidera planen mot kränkande behandling, presentera den för elever och föräldrar när den är klar samt att ett värdegrundsprojekt startades upp under läsåret 2012/13. Utöver dessa mer generellt formulerade mål och åtgärder saknar planen en översikt över vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas i skolan och i fritidshemmet för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det saknas även en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans rutiner för anmälan av kränkande behandling samt i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att detta arbete är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektorn ansvarar även för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att rektorn anser att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn menar att "det nog är svårt att visa upp ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete" och att skolan inte har gjort någon analys av elevernas resultat eller kommit fram till några specifika slutsatser av de uppföljningar som gjorts. Av Skolinspektionens intervju med personal på skolan framgår dock att de anser att det till viss del bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete och att personalen är delaktig i detta. Personalen framhåller dock att de kan bli bättre på att dokumentera detta arbete och att dokumentationen nu finns i pärmar "här och var".

Skolinspektionen har inför och under sin tillsyn av Stavby skola begärt att få ta del av skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, men skolans rektor har inte kunnat uppvisa något sådant.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Även om personalen i viss utsträckning genomför ett sådant arbete är det viktigt att skolans rektor är den som leder och samordnar detta arbete och som har en övergripande bild av vilka utvecklingsbehov som finns på skolan. Det är också viktigt att resultatet av detta arbete är samlat och dokumenterat. Skolan saknar bland annat en övergripande och dokumenterad sammanställning av skolans resultat. Det framgår även av utredningen att det finns brister i analysen av orsakerna till skolans olika målresultat. Det saknas även ett dokumenterat underlag som visar vilka insatser som skolan har prioriterat att vidta för att förbättra utbildningen och hur skolan har utvärderat tidigare prioriterade insatser.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska de lärare som används ha utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Av Skolinspektionens utredning framgår att lärare som undervisar i ämnena teknik och fysik saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Av utredningen framgår även att fritidshemmet saknar lärare med utbildning för den undervisning som ska bedrivas, eftersom samtlig personal som arbetar på fritidshemmet har barnskötarutbildning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i den utbildning som lärare ska ha för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Se till att eleverna har tillgång till kurator.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning. Vidare

ska det enligt skollagen finnas en elevhälsa med tillgång till skolläkare, skol-sköterska, psykolog och kurator som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Av Skolinspektionens utredning framgår att samtliga elever på skolan inte har tillgång till personal med sådan kompetens som är avsedd för att tillgodose deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Av rektorsintervjun framgår att skolan har tillgång till en studie- och yrkesvägledare som är anställd på 30 procent, och vars anställningstid ska fördelas mellan Tuna skola, Gåvsta skola och Stavby skola. Enligt rektorn arbetar denna studie- och yrkesvägledare mest med eleverna i årskurs 7-9. Av Skolinspektionens intervjuer med personal och elever framgår att eleverna i årskurs 1-6 saknar tillgång till studie- och yrkesvägledning. Av utredning framgår även att eleverna på skolan inte har tillgång till kurator.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna i årskurs 1-6 inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Skolans elever saknar även tillgång till kurator. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun en anmärkning.

Uppsala kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 28 april 2014.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att det av åtgärdsprogrammen framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av några av skolans åtgärdsprogram. I dessa saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Med anledning av att åtgärdsprogrammen i övrigt uppfyller författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Föfattning

3 kap. 9 § skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Personalkompetens**Bedömning**

Skolinspektionen har funnit följande brist inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Rektorn saknar pedagogisk insikt förvärvad genom utbildning.

Motivering

Enligt skollagen får som rektor anställas, bara den som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att rektorn har gått den statliga rektorsutbildningen men att han saknar pedagogisk utbildning.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens tillsynstillfälle tillsatt en tillförordnad rektor som uppfyller skollagens krav på pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet. Med anledning av att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse avstår Skolinspektionen från ingripande i denna fråga.

Föfattning

2 kap. 11 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Kjell Gyllenswärd.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Andreas Mehnert
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.